

สารบัญ

บทนำ

9

เสียงทวงผู้หญิงในพื้นที่สาธารณะ

13

ผู้หญิงที่มีอำนาจ

53

บทส่งท้าย

93

อ้างอิงและอ่านเพิ่มเติม

108

กิตติกรรมประกาศ

112

บัญชีภาพประกอบ

114

รู้จักผู้เขียน

118

รู้จักผู้แปล

119

ד' אגורטו

WOMEN & POWER

A Manifesto

by
Mary Beard

ผู้หญิง | อำนาจ

แปลโดย
นราวัลลภ ปฐมวัฒน์

2k

บทนำ

เราต้องไม่ลืมว่าผู้หญิงในโลกตะวันตกมีเรื่องให้ยินดีมากมาย แม่ของฉันเกิดในยุคสมัยที่ผู้หญิงอังกฤษยังไม่มีสิทธิ์เลือกตั้ง แต่ท่านก็มีชีวิตอยู่จนได้เห็นประเทศมีนายกรัฐมนตรีหญิงในที่สุด ไม่ว่าท่านจะมีความคิดเห็นอย่างไรก็ตามต่อ มาร์กาเรต แทตเชอร์ แต่ท่านก็ตั้งใจที่ได้เห็นผู้หญิงเข้าพำนักที่บ้านเลขที่ 10 และภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนผ่านครั้งสำคัญมากมายในศตวรรษที่ยี่สิบนี้ แม่สามารถทำงานและแต่งงานมีลูกไปพร้อมๆ กันได้ ซึ่งต่างจากผู้หญิงยุคก่อนหน้าอย่างสิ้นเชิง (เช่นในกรณีแม่ของท่านเองที่การตั้งครรรภ์ถือเป็นจุดจบของอาชีพครูไปโดยปริยาย) แม่ของฉันทำงานเป็นผู้ช่วยการผู้เก่งกล้าสามารถของโรงเรียนประถมศึกษานานาชาติใหญ่ในแคว้นเวสต์มิดแลนดส์ และฉันมั่นใจว่าท่านเป็นเสมือนภาพตัวแทนของ *อานาจ* ในสายตากลุคศิษย์หญิงชายนับไม่ถ้วน

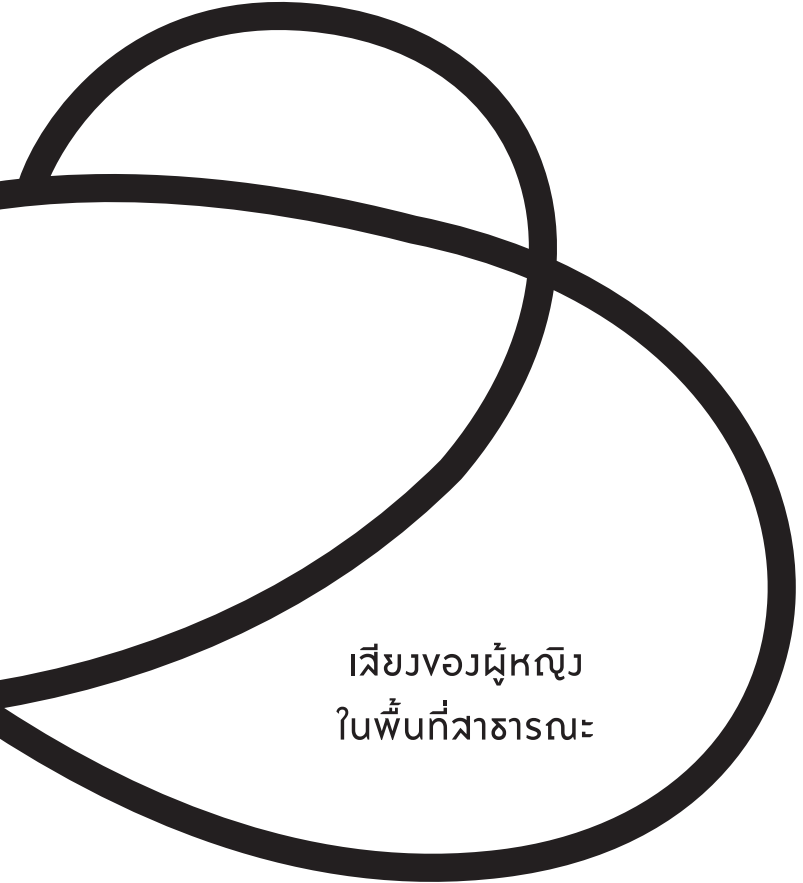
แต่แม่ย่อมเข้าใจดีว่าไม่มีอะไรที่ได้มาโดยง่าย และความเท่าเทียมอย่างแท้จริงระหว่างหญิงและชายก็ยังคงเป็นเป้าหมายสำหรับอนาคต อีกทั้งยังมีเรื่องที่ควรโกรธเคืองมากพอๆ กับเรื่องที่ยินดี ท่านมักรู้สึกเสียดายที่ไม่มีโอกาสได้เข้าเรียนระดับมหาวิทยาลัย (และยินดีจากใจจริงที่ฉันได้รับโอกาสนั้น) บ่อยครั้งท่านรู้สึกผิดหวังที่ความคิดเห็นและเสียงของท่านไม่ได้รับการรับฟังอย่างจริงจังเช่นที่หวังไว้ และแม้ว่าท่านคงไม่เข้าใจคำอุปมา “เพดานกระจก” (glass ceiling) แต่ท่านย่อมตระหนักดีถึงความจริงที่ว่า ยิ่งไต่เต้าขึ้นไปมีตำแหน่ง

หน้าที่การงานสูงขึ้นเท่าไร ก็ยิ่งพบเห็นเพื่อนร่วมงานหญิงได้น้อยลงเท่านั้น

ฉันนึกถึงแม่อยู่เสมอขณะเตรียมร่างปาฐกถาสองบทสำหรับวารสาร *London Review of Books* ในปี 2014 และ 2017 อันเป็นที่มาของหนังสือเล่มนี้ เนื่องจากฉันต้องการหาวิธีอธิบายให้ท่าน เช่นเดียวกับตัวฉันเองรวมถึงผู้หญิงอีกนับล้านๆ ที่ยังคงเผชิญปัญหาเหล่านี้ได้เข้าใจตรงกันว่ากลไกการทำให้ผู้หญิงเจียมเสียง การปฏิเสธที่จะรับฟังผู้หญิงอย่างจริงจัง และการตัดผู้หญิงออกจากศูนย์กลางอำนาจนั้นยังรากลึกในวัฒนธรรมตะวันตกมากเพียงใด (ซึ่งในบางกรณีก็เป็น การตัดขาดตามความหมายแบบตรงตัวดังที่เราจะได้เห็นกันต่อไป) ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่โลกกรีกและโรมันโบราณจะช่วยให้ความกระจ่างแก่ยุคสมัยของเราได้เป็นอย่างดี เพราะการทำให้ผู้หญิงเจียมเสียงนั้นเป็นธรรมเนียมที่วัฒนธรรมตะวันตกได้ปฏิบัติมานับพันๆ ปีแล้ว

2

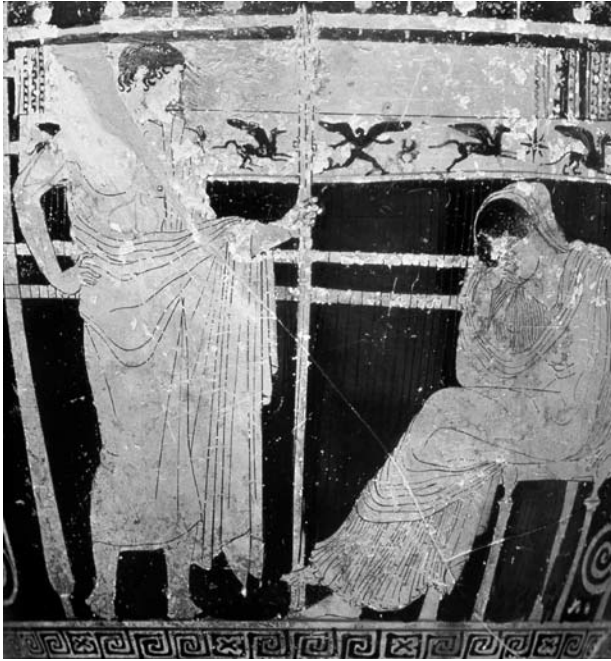
เสียงของผู้หญิง
ในพื้นที่สาธารณะ

ฉันขอเริ่มในช่วงใกล้กับจุดกำเนิดของชนบววรรณกรรม ตะวันตก ว่าด้วยหลักฐานแรกที่มีการบันทึกเอาไว้ว่าผู้ชายบอกให้ผู้หญิง “หุบปาก” และยังคงบอกว่าเสียงของเธอนั้นไม่สมควรให้ใครได้ยินในที่สาธารณะ ฉันกำลังพูดถึงเหตุการณ์ที่จารึกไว้ในตอนต้นของมหากาพย์ *โอดิสซีย์ (Odyssey)* ของกวีโฮเมอร์เมื่อเกือบ 3,000 ปีมาแล้ว เรามักจะนึกถึง *โอดิสซีย์* ในฐานะเรื่องราวการผจญภัยและวิบากกรรมของโอดิสซีย์อัสระหว่างเดินทางกลับบ้านหลังจากสงครามกรุงทรอยจบลง ในขณะที่เพเนโลพีผู้เป็นมเหสีก็เฝ้ารอคอยพระสวามีอย่างซื่อสัตย์เป็นเวลานานหลายทศวรรษ โดยได้ปฏิเสธบรรดาชายที่พากันมารอสู่ขอพระนาง แต่แท้จริงแล้วมหากาพย์ *โอดิสซีย์* ยังเป็นเรื่องราวของเทเลมาคัส โอรสของโอดิสซีย์อัสและเพเนโลพีด้วยเช่นกัน เพราะเหตุการณ์ต่างๆ ในมหากาพย์ได้เล่าเรื่องราวการเติบโตของเขาจากเด็กน้อยจนเป็นชายหนุ่ม โดยกระบวนการนี้เริ่มขึ้นตั้งแต่บรรพแรก เมื่อเพเนโลพีเสด็จจากที่ประทับส่วนพระองค์ลงมายังห้องพระโรงของวัง แล้วพบนักขับลำนำกำลังขับกล่อมบรรดาชายผู้มาสู่ขอพระนางด้วยเพลงที่พร่ำพรรณนาถึงความยากลำบากในการเดินทางกลับบ้านเกิดของเหล่าวีรบุรุษชาวกรีก เพเนโลพีไม่พอพระทัย และทรงส่งนักขับลำนำต่อหน้าธารกำนัลให้ขับร้องเพลงที่รื่นเริงกว่านี้ ทันใดนั้นเองหนุ่มน้อยเทเลมาคัสก็ขัดขึ้นว่า “ท่านแม่ จงกลับขึ้นห้องไปเสียเถิด กลับไปทำงานของท่านกับหูกและกระสวย ... การปราศรัยเป็นเรื่องของบุรุษเท่านั้น เป็นเรื่องของบุรุษทั้งมวล และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นเรื่องของ

ข้าพเจ้า เหตุเพราะในราชสำนักแห่งนี้ข้าพเจ้าเป็นผู้ครองอำนาจสูงสุด” จากนั้นเพเนโลพีก็กลับขึ้นห้องไป

การที่หนุ่มน้อยด้วยประสบการณ์สามารถสังสตรียวกกลางคนผู้เฉลียวฉลาดอย่างเพเนโลพีให้หุบปากได้นั้นช่างดูเป็นเรื่องน่าขัน แต่ก็แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าในวัฒนธรรมตะวันตกยุคที่เริ่มมีหลักฐานการจดบันทึกนั้น เสียงของผู้หญิงไม่ได้รับการรับฟังในพื้นที่สาธารณะ และยิ่งกว่านั้นโฮเมอร์ได้แสดงให้เห็นแล้วว่า กระบวนการสำคัญในการเติบโตของผู้ชายคือเรียนรู้ที่จะเข้าควบคุมสิทธิการพูดในที่สาธารณะและจัดการให้ผู้หญิงเงียบเสียง คำที่เทเลมาคัสใช้กล่าวก็สำคัญเช่นกัน เมื่อเขาพูดว่า “การปราศรัย” เป็น “เรื่องของบุรุษ” เขาใช้คำว่า *μυθος* (*muthos*) ซึ่งไม่ได้หมายถึง “เทพปกรณัม” (*myth*) ตามความหมายที่สืบทอดต่อกันมาจนถึงทุกวันนี้ แต่ในยุคกรีกโบราณสมัยโฮเมอร์ คำคำนี้หมายถึงคำปราศรัยอันน่าเชื่อถือในที่สาธารณะ ไม่ใช่คำพูดเรื่อยเปื่อย สัพเพเหระ หรือซุบซิบนินทาอย่างที่ใครๆ (รวมถึงผู้หญิง และโดยเฉพาะผู้หญิง) ก็สามารถพูดได้

สิ่งที่ฉันสนใจคือ ประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างฉากรองสั่งให้ผู้หญิงเงียบเสียงในงานของโฮเมอร์ กับแง่มุมต่างๆ ที่เสียงของผู้หญิงยังไม่ได้มีการรับฟังในพื้นที่สาธารณะในโลกปัจจุบัน ทั้งในพื้นที่ทางวัฒนธรรมและพื้นที่ทางการเมือง ตั้งแต่ระดับผู้นำแถวหน้าจนถึงบุคคลทั่วไป ความพิการทางการได้ยินนี้เป็นสิ่งที่เราต่างคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี ดังที่การ์ตูนในนิตยสาร *Punch*

1. ภาพอะดินเผาจากเอเธนส์สมัยศตวรรษที่ห้าก่อนคริสตกาลแสดงภาพเพเนโลพีนั่งอยู่ข้างๆ หูกทอผ้า (ความสามารถในการทอผ้าเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงการเป็นภรรยาชาวกรีกที่ดี) โดยมีเทเลมาคัสยืนอยู่ตรงหน้า